

**ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «ΔΙΑΖΩΜΑ» κ. ΣΤΑΥΡΟΥ ΜΠΕΝΟΥ
ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΘΕΑΤΡΑ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ**



5-10/12/2008



Δ Ι Α Ζ Ω Μ Α

Σωματείο «ΔΙΑΖΩΜΑ», Μπουμπουλίνας 30, Τ.Κ. 10682, Αθήνα
www.diazoma.gr / info@diazoma.gr

Παρασκευή 5 Δεκεμβρίου 2008

Η περιοδεία στη Βόρεια Ελλάδα ξεκίνησε από την αρχαία πόλη της Αμφίπολης του Νομού Σερρών. Το ραντεβού μας ήταν στις 11 η ώρα το πρωί της Παρασκευής 6/12/08 στο Μουσείο της Αμφίπολης. Εκεί μας περίμενε η προϊσταμένη της ΚΗ' ΕΠΚΑ κα Κατερίνα Περιστέρη με την αρχαιολόγο κα Ηλέκτρα Ζωγράφου. Ακολούθησε επίσκεψη στο χώρο του θεάτρου, στην οποία συμμετείχαν ο Νομάρχης Σερρών κ. Στέφανος Φωτιάδης, ο δήμαρχος Σερρών κ. Γιάννης Βλάχος, ο οικοδεσπότης δήμαρχος της Αμφίπολης κ. Πέτρος Πετρίδης, ο διευθυντής του Περιφερειακού Θεάτρου κ. Θοδωρής Γκόννης, οι δημοσιογράφοι κ.κ. Θάλεια Καμπουρίδου και Ζωή Χειμωνίδου, ο κ. Βασίλης Βαφειάδης, υπεύθυνος πολιτιστικών της Νομαρχίας και η κα Νατάσσα Μακρή, γραμματέας του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Σερρών, που όλοι τους είναι είτε ιδρυτικά είτε τακτικά μέλη του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ».

Η θέση του **αρχαίου θεάτρου της Αμφίπολης** είναι ακριβώς δίπλα στο γυμνάσιο της αρχαίας Αμφίπολης, γνωστό για τον περίφημο Όρκο των Εφήβων.

Σύμφωνα με την περίφημη ξενάγηση που μας έκανε η κα Κατερίνα Περιστέρη, η οποία υπήρξε, ως νεαρή αρχαιολόγος, συνεργάτης του αείμνηστου Δημήτρη Λαζαρίδη του μεγάλου αυτού αρχαιολόγου που άφησε τη σφραγίδα του στις ανασκαφές της αρχαίας Αμφίπολης, είχαν γίνει δοκιμαστικές τομές και είχε εντοπισθεί η ορχήστρα του θεάτρου. Στο χώρο της ορχήστρας υπάρχει σήμερα ελαιοπερίβολο που πρέπει να απαλλοτριωθεί και γύρω από αυτό διαγράφεται με ένα τρόπο εντυπωσιακό στο έδαφος η μορφή του κοίλου.



Διακρίνεται σε πρώτο πλάνο το γυμνάσιο και σε επαφή με το γυμνάσιο ο χώρος της ορχήστρας του θεάτρου και στο βάθος ο σχηματισμός του εδάφους που μας παραπέμπει στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά του κοίλου του θεάτρου.

Υπάρχει πολύ μεγάλη αισιοδοξία ότι ένα μεγάλο μέρος των εδωλίων είναι προστατευμένα κάτω από το έδαφος. Απαιτείται επειγόντως η απαλλοτρίωση του ελαιοπεριβόλου, καθώς και ανασκαφικές εργασίες σε συνδυασμό με τηλεπισκόπηση, προκειμένου να εντοπίσουμε ποιο κομμάτι του θεάτρου σώζεται και τι εργασίες απαιτούνται για την ανάδειξή του. Η περιοχή αναφέρεται από τους Σερραίους «Περιοχή Σκαλάκια» από παλιά κλίμακα του γυμνασίου που η Εφορεία προστατεύει με μικρό στρώμα χώματος (κατάχωση).



Άποψη της περιοχής «Σκαλάκια», όπου φαίνεται η κατάχωση της παλιάς κλίμακας

Στη συνέντευξη τύπου που ακολούθησε ο δήμαρχος Αμφίπολης εδήλωσε ότι θα αναλάβει τις επαφές με τον ιδιοκτήτη για να ολοκληρωθεί σύντομα η απαλλοτρίωση του χώρου του θεάτρου και από κοινού ο Νομάρχης Σερρών, ο δήμαρχος Σερρών και ο δήμαρχος Αμφίπολης ανακοίνωσαν ότι θα διαθέσουν το ποσό των 100.000 ευρώ, προκειμένου να ολοκληρωθεί ο πρώτος κύκλος εργασιών για να έρθει στο φως το μνημείο.

Όλα αυτά βεβαίως σε στενή συνεργασία και με την καθοδήγηση της κας Κατερίνας Περιστέρη. Στο σημείο αυτό θέλω να ευχαριστήσω τους ανθρώπους της Αυτοδιοίκησης του Νομού Σερρών που με τόση αγάπη αγκαλιάζουν την προσπάθεια της ανάδειξης του αρχαίου θεάτρου της Αμφίπολης, διερμηνεύοντας και τα αισθήματα των πολιτών του Νομού Σερρών.

Θέλω να σημειώσω, κλείνοντας το σημείωμα, ότι παρά τις δυσκολίες που έχει το συγκεκριμένο θέατρο, το γενικότερο κλίμα και η μεγάλη επιθυμία που υπάρχει από τις τοπικές αρχές και τους πολίτες του Νομού Σερρών για να έρθει στο φως αυτό το μνημείο με γεμίζουν αισιοδοξία.

Σάββατο 6 Δεκεμβρίου 2008

Τη δεύτερη ημέρα του οδοιπορικού στη Βόρεια Ελλάδα επισκεφθήκαμε κατά σειρά το Δίον την ιερή πόλη των Μακεδόνων και την αρχαία Μίεζα, όπου βρισκόταν η Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτέλη.

Στις 11 η ώρα το πρωί συνοδευόμενος από τους καθηγητές κ.κ. Καραδέδο Γιώργο, Σεμέλη Πηνγιάτογλου που έχουν και την επιμέλεια του χώρου καθώς επίσης και από το Νομάρχη του Νομού Πιερίας κ. Γιώργο Παπαστεργίου, το Δήμαρχο του Δίου κ. Γρηγόρη Παπαχρήστο και τους καθηγητές κ.κ. Στέλλα Δρούγου Γιάννη Μυλόπουλο, Αναστασία Τσώμου, και την κα Διονυσία Τσίρου. Επίσης μας συνόδευε ο δρ. τοπογράφος – μηχανικός Κων/νος Νέδας, ο οποίος τροφοδοτεί το «ΔΙΑΖΩΜΑ» με πολύτιμες γεωχωρικές και τοπογραφικές μετρήσεις και πληροφορίες. Όλοι μαζί επισκεφθήκαμε τους χώρους του ελληνοιστικού θεάτρου και του ρωμαϊκού θεάτρου στο αρχαίο Δίον. Ο κ. Γιώργος Καραδέδος και η κα Σεμέλη Πηνγιάτογλου μας ξενάγησαν με πολλή αγάπη στους υπέροχους αυτούς χώρους.

Το **ελληνοιστικό θέατρο** είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό μνημείο του δεύτερου μισού του 3^{ου} π.Χ. αιώνα. Είναι κτισμένο στην ίδια θέση με το θέατρο της εποχής του Αρχέλαου (τέλος 5^{ου} π.Χ. αιώνα), στο οποίο είναι σχεδόν βέβαιο ότι πρωτοπαίχτηκαν οι «Βάκχες» του Ευριπίδη, ο οποίος έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής του στη Μακεδονία ως προσκεκλημένος του Αρχέλαου. Παρά την κακή κατάσταση διατήρησής του έσωσε πολλά στοιχεία τα οποία τεκμηριώνουν τη χρήση του γνωστού από τις φιλολογικές πηγές μηχανολογικού εξοπλισμού (περιάκτους, γερανό, θεολογείο, κεραυνοσκοπείο, χαρώνεια κλίμακα, αυλαία), ο οποίος χρησιμοποιούνταν για τις ανάγκες των παραστάσεων των θεατρικών αγώνων.



Άποψη του θεάτρου

Στο πλαίσιο της προσωρινής επαναλειτουργίας του θεάτρου για τις ανάγκες των παραστάσεων του Φεστιβάλ Ολύμπου, το οποίο διαρκεί περίπου ένα μήνα, έχουν τοποθετηθεί στο κοίλο κινητά ξύλινα εδώλια, σχεδιασμένα και κατασκευασμένα με τέτοιο τρόπο ώστε να αφαιρούνται τον υπόλοιπο χρόνο αφήνοντας το θέατρο επισκέψιμο αρχαιολογικό μνημείο.

Η προσωπική μου άποψη είναι ότι είναι πολύ ορθή η προσέγγιση του καθηγητή Καραδέδου για την αφαίρεση των καθισμάτων, όταν δεν χρησιμοποιούνται, και τη φροντίδα αυτή πρέπει να την αναλάβει ο Δήμος Δίου.



Με το σκούρο χρώμα διακρίνονται τα παλαιά καθίσματα και με το ανοιχτό φόντο στο κάτω μέρος του κοίλου η μεταλλική εγκατάσταση που θα υποδέχεται τα ξύλινα καθίσματα με την πρόβλεψη της εύκολης αφαίρεσής τους όταν τα μνημείο δεν χρησιμοποιείται.



Ακολούθησε επίσκεψή μας στο **ρωμαϊκό θέατρο**.

Είναι εντυπωσιακό το πόσο κοντά βρίσκονται τα δύο αυτά θέατρα, γεγονός που οδήγησε τους ανασκαφείς του ρωμαϊκού θεάτρου στο ξεκίνημα της ανασκαφής του να το θεωρήσουν ως το ωδείο της πόλης. Πρόκειται για μια τυπικά ρωμαϊκή κατασκευή με τις εντυπωσιακές σφηνοειδείς καμάρες, οι οποίες αποτελούσαν την υποδομή για τη δημιουργία του κοίλου και τη στήριξη των βαθμίδων των καθισμάτων.



Άποψη του θεάτρου

Αυτές οι κτιστές υποδομές έδιναν τη δυνατότητα να κτίζονται θέατρα όχι μόνο στην κατάλληλα διαμορφωμένη πλαγιά ενός λόφου, όπως συνέβαινε με τα ελληνικά θέατρα, αλλά και σε επίπεδο έδαφος.



Άποψη από σύμπλεγμα με σφηνοειδείς καμάρες που λειτουργούν ταυτόχρονα ως στατικό και λειτουργικό υπόβαθρο του θεάτρου



Ο βροχερός καιρός και η πίεση του χρόνου δεν επέτρεψε την επίσκεψή μας στο **ρωμαϊκό ωδείο**, το οποίο βρίσκεται μέσα στην αρχαία πόλη σε σχέση με την αγορά, σε αντίθεση με τα δύο θέατρα τα οποία βρίσκονται εκτός πόλης σε σχέση με τα ιερά.

Το ρωμαϊκό ωδείο ανήκει στο κτιριακό συγκρότημα των μεγάλων θερμών του Δίου, το οποίο κτίστηκε στα τέλη του 2^{ου} μ.Χ. αιώνα, σε μια περίοδο που αυτά τα λουτρικά συγκροτήματα αποτελούσαν για την αστική τάξη των ρωμαϊκών κοινωνιών ένα νέο πυρήνα δημόσιας ζωής.

Για τη συντήρηση – αποκατάσταση και μερική επανάχρηση αυτού του μνημείου έχει συνταχθεί μελέτη και έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες για την έγκρισή της από το ΚΑΣ και την υλοποίησή της.



Αεροφωτογραφία του ρωμαϊκού ωδείου (από το αρχείο του καθηγητή Γ. Καραδέδου)



Ακολούθησε συνέντευξη τύπου στο Κέντρο Μεσογειακών Ψηφιδωτών, όπου τόσο ο Νομάρχης Πιερίας όσο και ο Δήμαρχος Δίου εξέφρασαν την δαθεσιμότητά τους σε ό,τι χρειαστεί για την ανάδειξη των υπέροχων αυτών

μνημείων και ακολούθησε μία γοητευτική επιστημονική παρουσίαση από τον καθηγητή κ. Καραδέδο, που μας άγγιξε όχι μόνο στο σκέλος της τεκμηρίωσης του λόγου του, αλλά κυρίως για τον συναισθηματισμό και την αγάπη που απέπνεε.



Η περιοδεία συνεχίστηκε με την επίσκεψη στο **αρχαίο θέατρο της Μιέζας**. Στο χώρο του θεάτρου μας περίμενε η Προϊσταμένη της ΙΖ' ΕΠΚΑ κα Μαρία Ακαμάτη και οι δήμαρχοι της περιοχής, ο Δήμαρχος Ανθεμίων κ. Δ. Σιδηρόπουλος και της Νάουσας κ. Τάσος Καραμπατζός.

Πρόκειται για ένα επαρχιακό θέατρο του 1^{ου} π.Χ. αιώνα, μεγάλο σε έκταση, όπως δείχνει το μέγεθος της ορχήστρας και τα σωζόμενα ίχνη των βαθμίδων του κοίλου. Τα σωζόμενα στοιχεία του κτιρίου της σκηνής της ορχήστρας και του κοίλου επέτρεψαν τη μελέτη των γεωμετρικών χαράξεων του σχεδιασμού του και την αναπαράσταση των δυο οικοδομικών φάσεων του.



Άποψη του κοίλου του θεάτρου, όπου με το ανοιχτόχρωμο χρωματισμό διακρίνονται τα νέα εδώλια

Έχει εκπονηθεί μελέτη, η οποία εγκρίθηκε από το ΚΑΣ και οι εργασίες αποκατάστασης – αναστήλωσης του θεάτρου, με χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Πολιτιστική Εγνατία», βρίσκονται σε εξέλιξη με πολύ ικανοποιητικούς ρυθμούς.



Άποψη του θεάτρου

Ακολούθησε συνάντηση με το δημοτικό συμβούλιο του δήμου Ανθεμίων στο δημοτικό διαμέρισμα Κοπανού, όπου δεχθήκαμε με πολλή συγκίνηση την αγάπη και τη διαθεσιμότητα του δημάρχου και του δημοτικού συμβουλίου για να δουλέψουμε από κοινού για την πλήρη ανάδειξη του αρχαίου θεάτρου της Μιέζας.

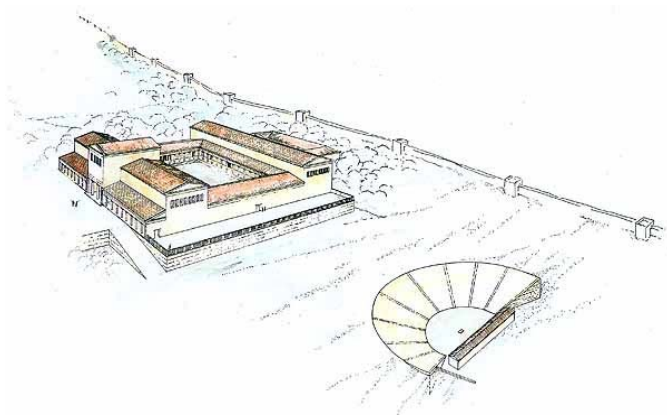
Επίσης πολύ θερμή ήταν η συνάντηση με το Δήμαρχο Νάουσας κ. Τάσο Καραμπατζό καθώς και το Νομάρχη Ημαθίας κ. Καραπαναγιωτίδη και τη Δήμαρχο Βέροιας Χαρούλα Ουσουλτζόγλου, όλοι τους με πολύ κέφι για κοινή δράση για τα αρχαία θέατρα του Νομού Ημαθίας.

Κυριακή 7 Δεκεμβρίου 2008

Η ημέρα ήταν αφιερωμένη στο θέατρο της Βεργίνας. Η συνάντησή μας έγινε στο δημαρχείο Βεργίνας, όπου μας υποδέχθηκε ο Δήμαρχος κ. Ν. Παπαποστόλου, η καθηγήτρια Κλασικής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης κα Στέλλα Δρούγου η οποία με συνόδευε σε όλο το υπόλοιπο ταξίδι μου στα θέατρα της Βορείου

Ελλάδος καθώς και ο συνεργάτης της αναστηλωτής-αρχιτέκτονας και ιδρυτικό μέλος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» κ. Νίκος Χατζηδάκης.

Ακολούθησε επίσκεψη στο αρχαίο θέατρο, το οποίο βρίσκεται εντός του οικισμού της αρχαίας Βεργίνας δίπλα στο βασιλικό ανάκτορο (σχέδιο που μας παραχώρησε από το αρχείο του ο κ. Νίκος Χατζηδάκης).



Σχέδιο που αναδεικνύει τη σχέση ανάμεσα στο θέατρο και το ανάκτορο της αρχαίας Βεργίνας

Σύμφωνα με ιστορικές πηγές μέσα σε αυτό το θέατρο δολοφονήθηκε ο Φίλιππος ο Β'. Το θέατρο είναι κατασκευασμένο σε φυσική πλαγιά με χωμάτινο κοίλο και τόσο οι πάροδοι, όσο και η μοναδική πρώτη σειρά εδωλίων είναι κατασκευασμένα από τοπικό πωρόλιθο.

Ακολούθησε συνέντευξη στο δημαρχείο. Η κα Στέλλα Δρούγου αναπτύσσοντας μία γοητευτική αφήγηση για την ιστορία του θεάτρου μας ανακοίνωσε ότι υπάρχει έτοιμη μελέτη εγκεκριμένη από το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο προϋπολογισμού 300.000 ευρώ και ολοκλήρωσε την ομιλία της μέσα σε μια συγκινησιακή ατμόσφαιρα, προβάλλοντας το όνειρό της να δει το θέατρο στην πλήρη μορφή της αποκατάστασής του και αυτό να συνδυασθεί με το ανέβασμα της παραστάσεως του Βακχών του Ευριπίδη, το σπουδαίο αυτό κείμενο του μεγάλου τραγικού, το οποίο είναι βέβαιο ότι γράφτηκε στη Μακεδονία, ίσως στις Αιγές.



Άποψη του κοίλου του θεάτρων των Αιγών (Βεργίνα)

Τέλος, ο Δήμαρχος της Βεργίνας κ. Ν. Παπαποστόλου, καθώς και ο παριστάμενος Αντινομάρχης κ. Μάκης Ισακίδης ανακοίνωσαν ότι θα διαθέσουν ένα ποσό περίπου 50.000 ευρώ για την έναρξη των απαιτούμενων εργασιών.

Το ιστορικό αυτό θέατρο έχει απόλυτη ωριμότητα που επιτρέπει στο «ΔΙΑΖΩΜΑ» να το υιοθετήσει μεταξύ των πρώτων θεάτρων, για τα οποία θα ανοίξει ηλεκτρονικός κουμπάρας.

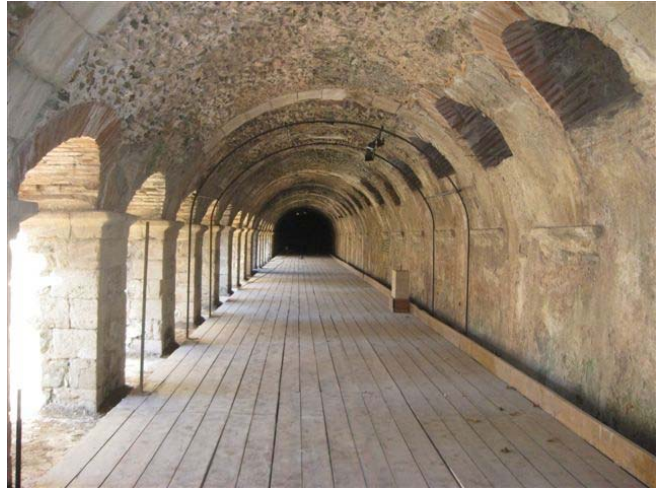


Άποψη του κοίλου και της ανατολικής παρόδου του θεάτρου των Αιγών (Βεργίνα)

Δευτέρα 8 Δεκεμβρίου 2008

Η συνάντηση της Δευτέρας ξεκινάει από τη **ρωμαϊκή αγορά** της Θεσσαλονίκης (Πλατεία Δικαστηρίων), όπου πραγματοποιείται αναστηλωτικό έργο εξαιρετικής ποιότητας.

Με την πολύ καλή παρέα του καθηγητή Αρχιτεκτονικής και αρχαιολόγου κ. Γιώργου Βελένη καθώς και της Προϊσταμένης της ΙΣΤ'ΕΠΚΑ κας Λίλιαν Αχειλαρά και των συνεργατών της απολαμβάνω μια εξαιρετική ξενάγηση, σημείο προς σημείο, με τελικό μας σταθμό το Ρωμαϊκό Ωδείο, το οποίο βρίσκεται εντός του οικισμού.



Άποψη από την καταπληκτική αναστήλωση της στοάς στην αρχαία αγορά

Ο κ. Βελένης μου περιγράφει με πάθος όλες τις φάσεις της αναστήλωσης και το όνειρό του, ο ευρύτερος χώρος του ωδείου να μπορεί να χρησιμοποιηθεί με τρεις διαφορετικούς τρόπους : Α) στο ζωτικό χώρο του ωδείου, Β) στη πλατεία δυτικά του ωδείου με φόντο το σκηνικό του οικοδομήματος και Γ) με παραστάσεις πλατείας μπροστά από τις κλίμακες του αναχώματος



Α) Άποψη ωδείου



Β) Άποψη του σκηνικού οικοδομήματος



Γ) Οι κλίμακες του αναχώματος μπροστά από την πλατεία

Συζητώντας αρχίσαμε να ονειρευόμαστε πόσο ωραίο θα ήταν με πρωτοβουλία των τοπικών αρχών να γίνει μια παρέμβαση στις όψεις των πολυκατοικιών που περιβάλλουν το υπέροχο αυτό μνημείο.

Μετά την ξενάγηση επισκεφθήκαμε το αρχαιολογικό μουσείο Θεσσαλονίκης για την προγραμματισμένη συνέντευξη τύπου. Μας περίμεναν με πολλή ζεστασιά και αγάπη τα στελέχη του μουσείου με επικεφαλής την αναπληρώτρια διευθύντρια κα Κατερίνα Τζαναβάρη. (Η διευθύντρια κα Πολυξένη Βελένη απουσίαζε στο εξωτερικό).

Η συνέντευξη ξεκίνησε με την προσφώνηση της κας Τζαναβάρη και ακολούθησαν η δική μου αφήγηση για τους στόχους του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» καθώς και μια γλαφυρή επιστημονική ανάλυση για τους χώρους θέασης και ακρόασης της Βορείου Ελλάδος από τους καθηγητές κ.κ. Γ. Καραδέδο και Σ. Δρούγου.

Τη συνέντευξη παρακολούθησαν ο δημοτικός σύμβουλος κ. Γ. Μπουτάρης, ο καθηγητής κ. Γιώργος Βελένης, η Εφορος κα Λίλιαν Αχειλαρά, η καθηγήτρια της Πολυτεχνικής Σχολής Θεσ/νίκης κα Ρία Καλφακάκου και τα ιδρυτικά μέλη κ.κ. Νίκος Χουρμουζιάδης, Απόστολος Βέττας, Γιάννης Μυλόπουλος, Αναστασία Τσώμου, Χάϊδω Νέδα, Χρύσα Καρυπίδου, Νίκος Χατζηδάκης. Την εκδήλωση υποστήριξαν τεχνικά τα στελέχη του μουσείου και ο δρ. τοπογράφος – μηχανικός και ιδρυτικό μέλος κ. Κων/νος Νέδας. Το catering της εκδήλωσης προσέφερε ως χορηγία η κα Χάϊδω Νέδα.

Τρίτη 9 Δεκεμβρίου 2008

Η συνάντησή μας το πρωί της Τρίτης στις 11.00 γίνεται στο **αρχαίο θέατρο της Μαρώνας**. Εκεί μας περίμεναν ο Προϊστάμενος της ΙΘ' ΕΠΚΑ κ. Δημήτρης Μάτσας, η αρχαιολόγος και σύζυγος του κ. Δ.Μάτσα κα Χρύσα Καραδήμα, υπεύθυνη για τις εργασίες στο θέατρο. Παρόντες επίσης ο δήμαρχος της Μαρώνας κ. Χρήστος Παπανικολάου, ο Νομάρχης Ροδόπης κ. Αρης Γιαννακίδης, τα ιδρυτικά μέλη του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ» κκ. Θανάσης Γκαϊφύλλιας, Γιάννης Λασκαράκης, και η καθηγήτρια Κλασικής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης κα Στέλλα Δρούγου, η οποία με συνόδευε σε όλο μου το ταξίδι. Από την ομάδα των αρχιτεκτόνων που συνεργάζονται με τη ΙΘ' ΕΠΚΑ παραβρισκόταν ο κ. Νίκος Χατζηδάκης. Η μελέτη αποκατάστασης – αναστήλωσης του μνημείου έχει συνταχθεί από επιστημονική ομάδα υπό τον αναπληρωτή καθηγητή του Α.Π.Θ. κ. Γιώργο Καραδέδο, ενώ από το 2005 στις εργασίες αποκατάστασης – αναστήλωσης η Εφορεία συνεργάζεται με τον πολιτικό μηχανικό Δρα Κώστα Ζάμπα.

Η ξενάγηση έγινε από την κα Χρύσα Καραδήμα με πολύ δέος και πολύ πάθος, αντάξια του υπέροχου αυτού μνημείου και της εξαιρετικής αναστήλωσης που γίνεται με πιστώσεις του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006 (ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης). Στο αρχαίο αυτό ελληνικό θέατρο που βρίσκεται μέσα στον οχυρωματικό περίβολο της αρχαίας Μαρώνας, διακρίνονται τρεις οικοδομικές φάσεις. Στην τελευταία ύστερο-ρωμαϊκή φάση, η ορχήστρα μετατράπηκε σε αρένα.



Άποψη του θεάτρου

Το κοίλο, στην αγκαλιά μιας φυσικής κλιτύς, είναι λίθινο με εδώλια από τοπικό ασβεστόλιθο και μαρμαρινες προεδρίες, ενώ το σκηνικό οικοδόμημα είναι κατασκευασμένο από αργούς λίθους με κονίαμα και πλίνθινο πιθανότατα όροφο ο οποίος είχε μαρμαρινή διακόσμηση στην πρόσοψη. Πρέπει να επισημανθεί ότι το υλικό που χρησιμοποιείται για τις συμπληρώσεις και την αναστήλωση προέρχεται από την ίδια περιοχή απ' όπου και το αρχαίο υλικό του θεάτρου. Εκείνο που με γοήτευσε προσωπικά είναι η εξαιρετική επιμονή στη λεπτομέρεια, αφού αξιοποιήθηκαν ακόμα και θραύσματα εδωλίων, τα οποία συμπληρώθηκαν με σύγχρονο υλικό.



Σύνθετο εδώλιο από παλαιό θραύσμα και σύγχρονο υλικό

Ένα από τα χαρακτηριστικά αυτού του μνημείου είναι το εξαιρετικό δίκτυο αποχέτευσης, το οποίο οδηγούσε τα νερά μιας ρεματιάς που το διασχίζει στον άξονα ΒΑ-ΝΔ, κάτω από το κοίλο και την περιφέρεια της ορχήστρας. Το σημειώνω αυτό γιατί είναι πολύ γοητευτικό για την επιλογή του χώρου ότι η θέση του μνημείου που είναι εξαιρετική δεν επηρεάστηκε από το μεγάλο πρόβλημα του αναγλύφου της περιοχής και τις τεχνικές αντιξοότητες που δημιουργεί, αλλά κατά κύριο λόγο από τη σπουδαία ακουστική που αποτυπώθηκε στη συλλογική μνήμη με το τοπωνύμιο *Καμπάνα* της περιοχής.



Ο αποχετευτικός αγωγός

Ακολούθησε συνέντευξη τύπου στο δημαρχείο της Μαρώνας, όπου ο Νομάρχης υποσχέθηκε χρηματοδότηση του έργου με €150.000 μέχρι την ενεργοποίηση του ΕΣΠΑ, ενώ μαζί με τον δήμαρχο μας είπαν ότι θα φροντίσουν να ασφαλοστρωθεί ο δρόμος πρόσβασης στο μνημείο με μια δαπάνη περίπου 100.000 ευρώ.. Η κα Χρύσα Καραδήμα ανέπτυξε στα τοπικά μέσα ενημέρωσης όλες τις επιστημονικές πλευρές της αναστήλωσης και όλοι μαζί εκφράσαμε

την ευχή το καλοκαίρι του 2009 να δούμε την πρώτη παράσταση με ολοκληρωμένο το αναστηλωτικό έργο, που να είναι αντάξια της ιερότητας που αποπνέει ο υπέροχος αυτός χώρος.



Επόμενος σταθμός το Δημαρχείο Αβδήρων όπου στη 1 η ώρα το μεσημέρι μας περίμενε η Δήμαρχος κα Ευανθία Τσακίρη και τα ιδρυτικά μέλη κ.κ. Χ. Πούλιος και Ασπα Γαργάλα. Ξεκινήσαμε αμέσως και όταν φθάσαμε στο χώρο του **αρχαίου θεάτρου των Αβδήρων** νιώσαμε ανάμεικτα συναισθήματα.

Από τη μια μεριά να διαγράφεται στο έδαφος, σαν να σου μιλάει, ένα υπέροχο μεγάλο θέατρο και από την άλλη τα ίχνη της εγκατάλειψής του με πιο φανερό τα διάσπαρτα μέλη εδωλίων.



Άποψη της ορχήστρας με διάσπαρτα μέλη εδωλίων

Το αρχαίο αυτό ελληνικό θέατρο βρίσκεται σε μια υπέροχη πλαγιά ενός λόφου ανάμεσα στους δυο οχρωματικούς περιβόλους της αρχαίας πόλης. Η χρονολόγησή της κατασκευής του δεν είναι βεβαιωμένη.

Ο κ. Μάτσας μας ενημέρωσε ότι το μνημείο έχει εν μέρει ανασκαφεί στα μέσα της δεκαετίας του '60 από τον αείμνηστο Δ. Λαζαρίδη και τη Χ. Κουκούλη.



Άποψη του κοίλου του θεάτρου

Στη συνέντευξη τύπου που ακολούθησε στο Δημαρχείο μας συγκίνησε όλους η δήμαρχος κα Ε. Τσακίρη που είπε πως το μεγαλύτερό της όνειρο θα ήταν η ανάδειξη του μνημείου, του οποίου τις πρώτες περιγραφές είχε ακούσει από τον πατέρα της που παλαιότερα ήταν πρόεδρος της Κοινότητας. Αμέσως μετά δήλωσε ότι θα διαθέσει την απαιτούμενη πίστωση για τις τοπογραφικές εργασίες που η ΙΘ' ΕΠΚΑ θεωρεί απαραίτητες στην περιοχή του μνημείου. Ο κ. Μάτσας μας δήλωσε ότι θα δώσει προτεραιότητα στις εργασίες εξακρίβωσης της κατάστασης διατήρησης του θεάτρου και εγώ δεσμεύτηκα ότι όταν ολοκληρωθεί ο πρώτος αυτός κύκλος εργασιών πεδίου (τοπογραφικές αποτυπώσεις, δοκιμαστικές τομές, τηλεπισκόπηση κ.ο.κ.), θα ανοίξουμε σε ειδική εκδήλωση τον προσωπικό του ηλεκτρονικό κουμπαρά.

Τετάρτη 10 Δεκεμβρίου 2008

Την Τετάρτη το πρωί παίρνουμε το караβάκι για τη Θάσο. Αρχηγός της αποστολής ο εξαιρετος αρχαιολόγος και προϊστάμενος της ΙΗ' Εφορείας Αρχαιοτήτων Καβάλας κ. Ζήσης Μπόνιας. Σταθερή συνοδός η κα Στέλλα Δρούγου και η καινούργια νότα της παρέας μας ο επιστήθιος φίλος μου και παλιός συνάδελφος κ. Ηλίας Παπαδόπουλος.

Πρώτος μας σταθμός το αρχαίο ελληνικό θέατρο της Θάσου, που σου κόβει την ανάσα με την ομορφιά του και την υπέροχη θέα του.



Άποψη του θεάτρου με την υπέροχη θέα του

Το κοίλον του θεάτρου, σαν λίθινη κατασκευή, χρονολογείται στο τέλος του 4^{ου} αι. π.Χ. Το θέατρο ευρίσκεται εντός των τειχών στην ακρόπολη της Θάσου. Το σκηνικό οικοδόμημα γνώρισε διάφορες φάσεις, τώρα ο επισκέπτης βλέπει κυρίως τη ρωμαϊκή του φάση. Από τα αρχιτεκτονικά μέλη της σκηνής των κλασικών και ελληνοιστικών χρόνων σώζεται μεγάλο μέρος. Την κιονοστοιχία του προσκηνίου πλαισίωσαν πεσσοί με ανάγλυφες μορφές της φτερωτής Νέμεσης. Τα εδώλια του θεάτρου είναι από τοπικό μάρμαρο και, όπως μας εξήγησε ο κ. Μπόνιας, κάνει όλες τις σχετικές προετοιμασίες για μια ριζική αναστήλωση του μνημείου. Μέχρι τώρα ένα μεγάλο τμήμα του κοίλου αποτελείται από μεταλλική κατασκευή με επένδυση ξύλινη, πολύ φθαρμένη. Η επένδυση αυτή μπορεί να αντικατασταθεί με μάρμαρο.



Το κοίλον του θεάτρου, όπου στο μέσον του διακρίνονται τα ξύλινα καθίσματα



Ακολούθησε επίσκεψή μας στο **ρωμαϊκό ωδείο**, που είναι εντός του οικισμού και κοντά στην Αγορά. Χρονολογείται στους χρόνους του Αδριανού και έχει μαρμάρινα εδώλια. Το μεγαλύτερο μέρος του καταλαμβάνεται από σύγχρονο δρόμο.



Άποψη των εδωλίων του ρωμαϊκού ωδείου, που στην απόληξή τους συναντούν τον τοίχο αντιστηρίξης του δρόμου



Αμέσως μετά επιστρέψαμε με το καραβάκι στην Καβάλα για να επισκεφθούμε το εξαιρετικού κάλλους αρχαίο **ελληνικό θέατρο των Φιλίππων** στις Κρηνίδες. Το ελληνικό θέατρο χρονολογείται από την εποχή του Φιλίππου Β'. Από την εποχή αυτή σώζονται κυρίως οι αναλημματικοί τοίχοι του κοίλου, ωστόσο το μνημείο δέχτηκε πολλές αλλαγές σε δύο ρωμαϊκές φάσεις και αυτό που σήμερα μπορεί να δει κανείς είναι η δεύτερη ρωμαϊκή φάση, όταν το θέατρο είχε μετασηματιστεί σε αρένα.

Ο κ. Ζήσης Μπόνιας μας έκανε μια αναλυτική ενημέρωση για τη σπουδαία αναστηλωτική εργασία που ήδη ολοκληρώνεται, Α) στην ορχήστρα, Β) στο σκηνικό οικοδόμημα, Γ) στη Δυτική πάροδο, Δ) στους αναλημματικούς τοίχους του κοίλου καθώς και στο Επιθέατρο.



Α) Η ορχήστρα



Β) Το σκηνικό οικοδόμημα



Γ) Φίλιπποι, δυτική πάροδος με αναστηλωμένο τόξο

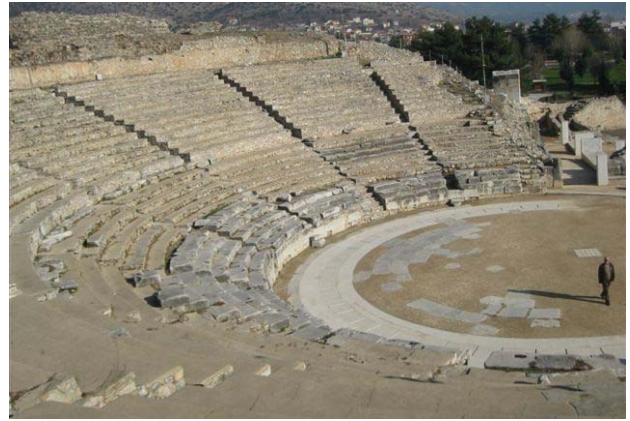


Δ) Οι αναλημματικοί τοίχοι του κοίλου

Μας εξήγησε επίσης ότι έχει προετοιμάσει ένα πολύ φιλόδοξο φάκελο για μια νέα αναστηλωτική πρόταση στο κοίλον του θεάτρου.

Η υπάρχουσα αναστήλωση στο κοίλον έγινε από τον αείμνηστο Δ. Λαζαρίδη στη δεκαετία του 50 με τις συνθήκες της εποχής εκείνης και βιαστικά για να λειτουργήσει το φεστιβάλ Φιλίππων-Θάσου. Έκτοτε η αρχαιολογική υπηρεσία απέκτησε πολύ μεγάλη τεχνογνωσία, η οποία είναι απαραίτητο να αξιοποιηθεί και για το υπέροχο αυτό μνημείο.

Το όνειρο του κ. Μπόνια είναι να υπάρξει μια διευρωπαϊκή συνεργασία, η οποία θα αξιοποιήσει την πρόταση που ετοιμάζει για την ολοκλήρωση των αναστηλωτικών εργασιών στο κοίλον του μνημείου.



Το μεσημέρι μας φιλοξένησε ο Δήμαρχος Φιλίππων κ. Λάζαρος Τσαταλασιδής δηλώνοντας την απόλυτη διαθεσιμότητά του σε οτιδήποτε χρειαστεί.



Το βράδυ της ίδιας ημέρας στις 7 είχαμε μια συνέντευξη τύπου, ανοικτή στο κοινό στη δημοτική βιβλιοθήκη. Στην προσφώνησή του ο Δήμαρχος της Καβάλας κ. Κ. Σιμιτσής, που είναι και ιδρυτικό μέλος του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», εξέφρασε την πολύ μεγάλη του ικανοποίηση για τη λειτουργία του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ», καθώς και την στήριξη όχι μόνον από το Δήμο Καβάλας τόσον των αναστηλωτικών εργασιών όσο και την αναβάθμιση του περίφημου Φεστιβάλ Φιλίππων-Θάσου.

Ο κ. Μπόνιας μας έκανε μια επιστημονική ανάλυση για την εξέλιξη των αναστηλωτικών εργασιών στα μνημεία Φιλίππων και Θάσου και εγώ με τη σειρά μου ανέλυσα τους στόχους του «ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ». Σημειώνω μια ιδιαίτερη παρουσία της αρχαιολόγου και τέως εφόρου κ. Χάιδως Κουκούλη που σε προγενέστερες φάσεις με τη συνεργασία του κ. Γιώργου Καραδέδου είχε συμβάλει πολύ στην ανάδειξη των μνημείων Φιλίππων και Θάσου.

